

Tööinspeksioon
Mäealuse 2/2 (B-hoone)
12618 TALLINN

Meie 04.01.2018 nr 4/5

Tööinspeksiooni juhendi muutmise ettepanek

Lugupeetud Maret Maripuu!

Eesti Kaubandus-Tööstuskoda (edaspidi: Kaubanduskoda) pöördub Tööinspeksiooni poole ettepanekuga muuta Tööinspeksiooni juhendi [„Töö- ja puhkeaeg 2016“](#) leheküljel 5 toodud näidet selliselt, et oleks võimalik üheselt aru saada, et olukorras, kus ületundide tegemise eest antakse töötajale vaba aega, ei ole täiendavat tasustamist või hüvitamist ette nähtud.

„Näide. Töötaja leppis tööandjaga kokku, et teeb reedel peale tavapärase kaheksa tunni ka neli tundi ületunnitööd, mis hüvitatakse esmaspäeval vaba ajaga. Töötajal tekkis aga segadus, mille eest ja millises summas tööandja talle maksuma peab. Personalijuht selgitas töötajale, et ületunnitöö hüvitatakse tasulise vaba ajaga, see tähendab:

- 1) reedel töötatud tavapärase töötundide ja ületundide eest ehk $8 + 4 = 12$ tunni eest makstakse talle kokkulepitud töötasu ühekordselt;*
- 2) esmaspäeval võimaldatakse talle neli tundi vaba aega tavapärase töötaja arvelt ehk ta peab sel päeval tööl olema kaheksa tunni asemel neli tundi, aga seejuures makstakse talle ikkagi töötasu kogu selle tööpäeva ehk kõigi kaheksa tunni eest.“*

Töölepingu seaduse (edaspidi TLS) § 44 lõige 6 sätestab, et tööandja hüvitab ületunnitöö vaba ajaga ületunnitöö ajaga võrdses ulatuses, kui ei ole kokku lepitud ületunnitöö hüvitamist rahas. Vastavalt TLS kommentaaridele sätestab seadus kaks võimalust ületunnitöö hüvitamiseks: TLS eeldab, et ületunnitöö hüvitatakse vabas ajas või pooled lepivad kokku ületunnitöö rahalises hüvitamises, milleks on töötaja 1,5-kordne töötasu. Kommentaarides on selgitatud, et ületunnitöö hüvitamiseks mõeldud vaba aeg antakse kokkulepitud tööajast ning tasustatakse seetõttu nagu tavaline tööaeg.

Vastavalt TLS-le on töötajale ületundide tegemise eest ette nähtud vaba aja andmine. See tähendab, et olukorras, kus töötaja teeb reedel 4 ületundi ning töötaja ja tööandja ei ole kokku leppinud ületundide rahalises hüvitamises, tuleb esimesel võimalusel töötajale anda 4 tundi vaba aega. Juhul, kui ettevõtja võimaldab seda esmaspäeval tavapärasest tööajast, ei kaasne sellega täiendavat hüvitamist ega tasustamist ning töötaja saab tavapärasest töötasu.

EESTI
KAUBANDUS-
TÖÖSTUSKODA

Kahjuks tekib eelpool toodud näite puhul ebakõla, sest näites on toodud, et ületundide eest antakse vaba aega, kuid vaba aja eest saab töötaja ka kokkulepitud töötasu. Kaubanduskoja hinnangul ei ole selline käsitus vastavuses töölepingu seadusega ning ka Kaubanduskoja liikmetele on antud näitest tingituna tekkinud segadus seoses sellega, kuidas Tööinspeksioon ületunni regulatsiooni tõlgendab.

Selles tulenevalt, palume Tööinspeksioonil muuta vastavat juhendit selliselt, et oleks üheselt mõistetav, et olukorras, kus töötajale antakse ületundide eest vaba aega, ei ole vaba aeg tasustatav ning töötajale ei ole ette nähtud lisaks vabale ajale täiendavat kompensatsiooni või hüvitist. Antud näite arusaadavuse parandamiseks tuleks punktist 2 ära võtta järgmine osa: „seejuures makstakse talle ikkagi töötasu kogu selle tööpäeva ehk kõigi kaheksa tunni eest“ ning asendada see lausega: „seejuures makstakse talle töötasu töötatud 4 tunni eest“.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/
Mait Palts
Peadirektor

Koostanud: Liisu Lehtsalu Liisu.Lehtsalu@koda.ee 6040072